

UKA 2017/14
24. okt. 2017
Bendt B. Kristiansen

Udenrigspolitisk redegørelse 2017

(Naalakkersuisoq for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug)

Tak til Naalakkersuisut for den udenrigspolitiske redegørelse for 2017.

Hvert år drøfter vi, på baggrund af den udenrigspolitiske redegørelse, året der er gået. Fra Inuit Ataqatigiit er vi glade for redegørelsen, da det er vigtigt at hele Inatsisartut er orienteret, ligesom Inatsisartuts Udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg løbende følger med i Naalakkersuisuts varetagelse af vores udenrigspolitiske interesser.

Inuit Ataqatigiit mener dog også at en mere fremadrettet drøftelse, som kigger flere år frem, er på sin plads.

Vi mener Grønland skal spille en stadig større udenrigspolitisk rolle. Dette skal vi primært gøre igennem en mere proaktiv tilgang til aktuelle sager, som er af særlig økonomisk og udenrigspolitisk interesse for Grønland.

Fra Inuit Ataqatigiit mener vi, at udenrigspolitik i høj grad handler om indenrigspolitik. Det handler om at varetage Grønlands interesser i samarbejdet med andre lande.

Det er blandt andet derfor vi mener servicekontrakten på Pituffik er af væsentlig udenrigspolitisk interesse fordi, at de samlede indtægter fra Pituffik tidligere har udgjort 10 % af Grønlands samlede BNP.

Formålet med forsvarsaftalen er blandt andet at sikre, at det er et grønlandsk/dansk selskab, som skal varetage servicekontrakten på Pituffik og derfor mener vi det er dybt kritisabelt, da det var Exelis Services A/S, som i dag har skiftet navn til Vectrus Services A/S. Det er de færreste, der i dag sår tvivl om at selskabet er et amerikansk selskab, hvilket vi hele tiden fra Inuit Ataqatigiit har påpeget. Disse fejl er sidenhen blevet problematiske for den nuværende regering, da man ikke længere kan arbejde ud fra aftalen fra 2014 mellem Permanent Committee og Joint Committee, mens Servicekontrakten i Thule blev behandlet kunne disse to ikke arbejde. Derfor har man også mistet store indtægter til Landskassen hvert år.

Inuit Ataqatigiit opfordrer Naalakkersuisut til at sætte turbo på at sikre et nyt udbud af servicekontrakten på Pituffik. Det er af økonomiske og principielle årsager vigtigt at dette sikres hurtigst muligt. Det er vigtigt at en fornyet servicekontrakt på Pituffik går til et grønlandsk/dansk selskab, som også er hensigten i Forsvarsaftalen. Dette er en af de vigtigste udenrigspolitiske aktuelle sager.

Et andet emne Inuit Ataqatigiit mener bør være af særlig bevågenhed for Naalakkersuisut er briternes udtræden fra EU og de økonomiske konsekvenser for Grønland. Briternes indbetaling til EU svarer til 16 % af de samlede indbetalinger og 9 ud af 27 OLT lande (oversøiske lande og territorier) trækker sig ud af EU når briterne indenfor få år trækker deres medlemskab af EU tilbage. Grønland har i dag en række samarbejdsaftaler med EU blandt andet om fiskeri,

INUIT ATAQTIGIIT

Inatsisartuni

herunder Grønlandsinstrumentet, som svarer til 250 mio. kr. årligt. Dette går primært til uddannelse af grønlandske unge. Grønland er det land udenfor EU, som får det største bidrag fra EU, men det skyldes i høj grad et gensidigt samarbejde, som er til gavn for begge. Dette skal vi fortsat værne om – også i et forandret EU efter Brexit.

Grønlandsinstrumentet udløber i år 2020. Inuit Ataqatigiit mener det er af særlig økonomisk interesse for Grønland at få defineret samarbejds muligheder. Det kunne oplagt være forskning og deling af data, f.eks. om klimaforandringer, ligesom en samarbejde om etablering af en arktisk forskningshub er oplagt. Arktisk forskning skal naturligvis foregå i Arktis og her er Nuuk og Sisimiut, som en arktisk forskningshub en god mulighed for Grønland. Derfor mener vi ikke det er for tidligt at gå igang med at arbejde for en fordelagtig aftale med EU på den længere bane og det vil vi opfordre Naalakkersuisut til at opprioritere. I den forbindelse bør det vurderes om de diplomatiske tiltag vi gør os i Bruxelles altid er tilpasset til behovet.

Erhvervsinteresser og udenrigspolitiske interesser hænger sammen. Inuit Ataqatigiit mener at der skal arbejde for at skabe større bæredygtig vækst i vores land og her er frihandelsaftaler erhvervsfremstød og øget eksport en vigtig hjørnesteen i udviklingen af vores økonomi. Frem for kun at se på reformtiltag som et tiltag for at styrke Grønlands økonomi mener vi fra Inuit Ataqatigiit at der er meget mere vi kan gøre for at fremme øget eksport af grønlandske produkter samtidig med at vi øge selvforsyningen som længe har været en mærkesag for Inuit Ataqatigiit.

Udover de tiltag vi selv kan iværksætte, er det væsentligt at se på hvilke muligheder, der er for at samarbejde med den danske regering om at fremme erhvervsudvikling og eksport til andre lande. En tydelige deltagelse i erhvervsfremstød, hjælp til salg af grønlandske produkter via danske ambassader rundt om i verden og øget eksportrådgivning, er blot få eksempler på hvad vi konkret kan gøre i samarbejde med Udenrigsministeriet. Ligeledes finder vi det vigtigt at de barrierer der er for at eksportere grønlandske produkter fjernes, blandt andet det faktum at vi kun kan sende 5 kg. grønlandsk kød ad gangen. Veterinær regler og EU regler er nogle af de barrierer, som vi mener hæmmer en øget eksport af grønlandske produkter. I den udenrigspolitiske redegørelse nævnes (på s. 40) en handelspolitisk analyse, som Inuit Ataqatigiit mener bør forelægges og drøftes i Inatsisartuts Udenrigs- og sikkerhedspolitisk Udvalg.

På samme måde mener Inuit Ataqatigiit at vi skal fremme kunst og kultur, da en film fra Grønland kan nå langt ud over Grønlands grænser og være med til at brande Grønland, som en turistdestination i langt højere grad end vi politikere eller Visit Greenland kan. Man kan sige kunst og kultur, f.eks. sang, musik eller film kan ses som et internationalt visitkort. Kunst og kultur også kan være en eksportvare, hvis vi investerer i at udvikle kunst og kultur i vores land. Kunst og kultur er en naturlig forlængelse af vores udenrigspolitiske

indsats.

Grønlands sikkerheds- og forsvarspolitiske interesser varetages af den danske regering. Fra Inuit Ataqatigiit mener vi det er tilstedelighed vigtigere, at vi selv i Inatsisartut og i Naalakkersuisut tager øget stilling til forsvarsopgaverne i vores eget land. Det er derfor Inuit Ataqatigiit ved forårssamlingen 2017 tog initiativ til debat om hvordan vores forsvar skal se ud i fremtiden. Det er også derfor vi fra Inuit Ataqatigiit har lanceret et forsvarspolitisk udspil. Vi kan ikke forvente, at det kun er i Folketinget og særligt regeringen, at man tager stilling til hvordan forsvaret skal styrkes i Grønland. Det er helt naturligt, at vi skal høres, respekteres og inddrages i forhold, der vedrører vores eget samfund. Også når beslutningerne tages mere end 3.000 km. herfra.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Når vi ser fremimod de kommende år, så har vi klare mål I inuit Ataqatigiit for at styrke vores udenrigspolitiske indsats. Den udenrigspolitiske strategi fra 2011 bør opdateres ved at sikre en bred involvering af hele Inatsisartut og her kunne en fremadrettet debat om de udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteringer være på sin plads. Meget er sket udenrigspolitisk siden strategien blev igangsat.

Vi har hele tiden ment, at vi selv i vores land skal have en strategi for Arktis, som det sidste årti er blevet et mere og mere vigtigt emne på den globale scene. Arctic Circle er blot et af eksemplerne på dette, hvor mere end 2.000 mennesker deltager fra mere end 50 lande. Her er Grønland og Arktis et buzzword, som alle tale om, men det er vigtigt, at det er os selv, som repræsenterer Grønlands interesser og at vi ved internationale fora spiller en aktiv rolle.

Vi mener, der skal ske en genforhandling af forsvarsaftalen, så den afspejler den nutidige politiske virkelighed og her tænkes særligt på vores større politiske selvbestemmelse, som er opnået siden da.

Det vestnordiske samarbejde bør fremmes med særlig fokus på at der indgås en frihandelsaftale og muligheden for samhandel og eksport mellem de tre lande i Vestnorden øges. Vi ser gerne at samarbejdet på minister plan styrkes ved etablering af et Vestnordisk ministerråd på en række relevante områder.

Fra Inuit Ataqatigiit mener vi konsekvenserne ved at tiltræde Paris aftalen, og på den måde at bidrage til et renere klima, skal afdækkes og fremlægges for Inatsisartut. Generelt bør der være en større gennemsigtighed overfor Inatsisartut og offentligheden om hvilke oplysninger man baserer sine beslutninger på i Naalakkarsuisut.

Inuit Ataqatigiit er optaget af at vi bidrager til en bedre verden med fokus på fred, samhandel i en global verden og fremdrift for vore lande. Her er FN's bæredygtigheds mål helt central og vi mener dette arbejde skal prioriteres i højere grad.

Til sidst skal det nævnes at bogen fra Lektor emeritus Henry Nielsen fra Aarhus Universitet som snart udkommer, der omhandler de sidste facts omkring Camp Century. Det synes vi fra Inuit Ataqatigiit er meget foruroligende. Det handler om at de daværende danske regering har behandlet vort land uhensigtsmæssigt, kommer det frem i lyset helt op til i dag. Vi accepterer ikke den slags behandling og beder derfor Naalakkarsuisut sammen med udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg om at forlange en forklaring fra den danske regering.